GOVERN DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA
SERVEI FORESTAL

INSTRUCCIONS

per a la previsió i l'extinció d'incendis als boscos no declarats d'utilitat pública

ANY 1933

GOVERN DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA

SERVEI FORESTAL

INSTRUCCIONS

per a la previsió i l'extinció d'incendis als boscos no declarats d'utilitat pública

ANY 1933

DECRET

DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

de 4 d'agost del 1933

fixant instruccions per a la previsió

i extinció d'incendis als boscos

no declarats d'utilitat

pública

DECRET

La freqüència amb què es produeixen els incendis en els boscos de Catalunya, especialment durant els mesos d'estiu i la importància que per a la conservació de la riquesa forestal de la nostra terra tenen totes les mesures encaminades a evitar llur declaració i propagació, així com els sistemes emprats per a llur extinció i els mitjans per a descobrir i castigar els delinqüents, han motivat que el Departament d'Agricultura i Economia per mitjà del Servei Forestal estudiés la possibilitat de portar a la pràctica algunes de les mesures esmentades, per tal d'evitar, en tant que possible, els desastrosos efectes del foc en els boscos de Catalunya.

Afectat la major part del territori català per les característiques del clima mediterrani, els incendis, deixant de banda els motius unes vegades evitables, altres no evitables de llur declaració, prenen molt sovint proporcions gegantines degut a l'extraordinari desenvolupament del matoll. La neteja de les llenyes baixes i terreres fóra la mesura per excel·lència per a lluitar contra els incendis, però essent aquesta operació mantes vegades antieconòmica per al propietari i fins i tant que no es legisli per a resoldre el problema de la utilització d'aquelles llenyes baixes, és precís emprar el sistema de vigilància com el més eficaç per a aquest objecte. Ara bé; la vigilància suposa sempre l'existència d'una llei o d'un reglament que imposi sancions a qui no s'atengui als seus preceptes, i la legislació actual en matèria d'incendis de boscos de propietat particular és tan reduïda i tan anti-

quada que per a trobar-la hem de remuntar-nos a les Ordenances de l'any 1833.

En conseqüència, fins que el Parlament de Catalunya, legisli sobre boscos de propietat particular, cal adoptar, amb caràcter provisional, les mesures necessàries per tal d'obligar el compliment estricte d'aquelles Ordenances, fer extensives als boscos particulars les disposicions que regeixen per als Monts Públics, amb les modificacions imposades per l'avenç del progrés i per les característiques de les nostres comarques, encomanar una extremada vigilància a tots els agents de l'autoritat i reforçar la guarderia forestal amb Mossos de l'Esquadra, per ésser els únics elements dels quals disposa la Generalitat actualment, per a exercir amb eficàcia les funcions de vigilància esmentades.

Pel que resta exposat, i vist l'informe emès pel Servei Forestal de la Generalitat, a proposta del Conseller d'Agricultura i Economia i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto,

Art. 1.er Per a la previsió i extinció d'incendis als boscos no declarats d'utilitat pública, són posades en vigor les següents Instruccions:

a) Des de la publicació d'aquestes Instruccions al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, fins el dia 30 de setembre, es fan extensives a tots els boscos de Catalunya no declarats d'utilitat pública, ja siguin d'Ajuntaments i Corporavcions o de propietat particular, i amb les limitacions que s'estableixen a continuació: totes les disposicions que regeixen en els Monts Públics, encaminades a prevenir i a apagar els incendis, i a denunciar i castigar els causants, i particularment les contingudes en les Ordenances del 1833 i en les Ordres del 20 de gener de 1847, 5 de maig del 1881 i 28 de juliol del 1888.

b) Els Alcaldes del Municipis, als termes dels quals hi hagin boscos no declarats d'utilitat pública, procuraran estimular el zel dels propietaris i posar-los en relació a

l'objecte que, d'una forma voluntària, s'organitzin de manera que puguin atendre, amb els recursos i mitjans de què disposin segon el conveni que estableixin, a l'extinció dels incendis que poguessin ocórrer en els boscos del terme municipal respectiu.

c) La responsabilitat judicial o administrativa que pogués resultar de l'aplicació d'aquestes instruccions, es farà efectiva per l'autoritat competent, àdhuc després de transcórrer el termini esmentat anteriorment, sempre que els fets s'haguessin produït durant el curs del mateix.

d) Els Ajuntaments fixaran dins el terme municipal respectiu, els indrets arbrats on, per la composició de les masses, per la manca de matoll o per qualsevol altra circumstància, no cal témer els incendis, els quals indrets quedaran al marge de les sancions administratives que preceptuen aquestes Instruccions.

També establiran una relació dels indrets i paratges on se celebren anualment excursions i aplecs, i dels camins i corriols pels quals han de circular els excursionistes, i que quedaran també lliures als efectes de les sancions administratives que s'estableixen en la Instrucció m), resten, però, encarregats els Alcaldes d'extremar la vigilància, a l'objecte d'evitar la declaració d'un incendi en aquestes zones exceptuades.

Les Alcaldies donaran a conèixer públicament ambdues relacions en el termini de vuit dies, a comptar de la publicació d'aquestes Instruccions al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

e) La prohibició de portar o encendre foc en un bosc preceptuada en l'article 149 de les Ordenances del 1833, no afecta les operacions forestals inherents a la seva normal explotació ni l'encès pels obrers emprats en ella, sempre que siguin preses les precaucions necessàries per tal d'evitar la declaració d'un incendi, sense que resti exclosa la responsabilitat administrativa o judicial que pogués resultar per a l'autor, en el cas que arribés a declarar-se.

f) Sempre que per qualsevol altra circumstància, fos

necessari portar o encendre foc en un bosc, l'interessat haurà de proveir-se del corresponent permís el qual li serà lliurat per escrit i gratuïtament per l'Alcalde del terme municipal respectiu, una vegada convençut de la conveniència de l'operació i que seran preses totes les mesures necessàries per tal d'evitar la declaració d'un incendi. Si malgrat això, aquell arribés a produir-se, el causant incorrerà en les responsabilitats establertes per aquestes Instruccions.

g) Resten inclosos en les responsabilitats administratives que s'estableixen en la Instrucció *m*) i en les judicials que assenyalen les lleis, els autors d'incendis per causes no previstes en les disposicions esmentades en la Instrucció *a*), i degudes als progressos de la ciència introduïts per la civilització durant el segle que ha transcorregut des de la promulgació de les esmentades Instruccions; guspires escapades de les màquines de tren, curts circuïts en les conduccions d'energia elèctrica, esponges o papers encesos procedents dels globus aerostàtics, etc.

h) Els Alcaldes són els encarregats de trametre les denúncies que rebin per incompliment d'aquestes Instruccions, en finques emplaçades dins el terme municipal de la seva jurisdicció, els quals procediran ràpidament a la comprovació de l'extralimitació denunciada per a trametre la denúncia a la Generalitat de Catalunya, dins el termini màxim de vuit dies a comptar del moment en què aquella hagi estat presentada, sense que en cap cas quedin facultats per a suspendre l'expedient iniciat. Sempre que s'hagi declarat un incendi, els Alcaldes trametran a la Generalitat de Catalunya, en cursar la denúncia, totes les dades consignades en l'article 23 de l'Ordre del 5 de maig del 1881.

i) A més dels Alcaldes, dins el termes municipals respectius, queden encarregats amb caràcter general, del compliment d'aquestes Instruccions, d'acord amb el que disposa l'art. segon, la Guàrdia Civil i el personal de Guarderia afecte actualment als Districtes Forestals, per mitjà de llurs Caps i els Mossos de l'Esquadra, dins el

perímetre subjecte actualment a llur jurisdicció i per tots els boscos enclavats en el mateix, a què fa referència la Instrucció *a*). Les Alcaldies lliuraran al denunciant el corresponent rebut signat per l'Alcalde, en el qual s'hi farà constar la data en què la denúncia ha estat presentada.

j) Quan es tracti de boscos i terrenys forestals que per qualsevol concepte es trobin subjectes a un règim especial sota la tutela directa de la Generalitat, les denúncies seran cursades pel Cap de les forces encarregades de la vigilància de la zona, el qual donarà compliment a tots els tràmits que la Instrucción anterior encarrega als Alcaldes.

k) El bosc o parcel·la incendiat, restarà rigurosament acotat al pastoreig durant sis anys. Els infractors d'aquesta disposició quedaran inclosos en les responsabilitats administratives i judicials establertes per les presents Instruccions.

l) Correspon al Servei Forestal imposar les sancions de caràcter administratiu establertes en la Instrucció *m*, per l'incompliment d'aquestes Instruccions; els interessats, però, si consideren injusta la sanció podran recórrer davant el Consell de la Generalitat de Catalunya, el qual fallarà l'expedient sense cap altra apel·lació.

m) Les responsabilitats per l'incompliment d'aquestes Instruccions, consistiran en penyores imposades als infractors, compreses entre cinc i cinc-centes pessetes. Aquestes penyores no exclouen les responsabilitats judicials ni la indemnització de danys i perjudicis, les quals seran resoltes pels Tribunals ordinaris.

n) Les responsabilitats imposades als Alcaldes per la negligència o incompliment d'aquestes Instruccions, consistiran en penyores compreses entre cinquanta i dues centes pessetes, prèvia la formació de d'expedient

o) Una vegada resoltes pel Servei Forestal, i en el seu cas, pel Consell de la Generalitat, els expedients de denúncia, es comunicarà per la Generalitat directament als interessats, l'Ordre d'imposició de responsabilitat. Pel

pagament de les penyores hom concedirà un termini proporcional a la quantia, que no serà inferior a deu dies ni excedirà de vint. Transcorregut aquest termini es tramitarà l'oportuna certificació al Servei de Recaptació, a l'efecte que exigeixi el pagament per via d'apremi, utilitzant el procediment ordinari que determina l'Estatut de Recaptació i Apremi de l'Estat.

Instrucció addicional. — Mentre el Parlament de Catalunya no legisli referent a aquesta matèria, entraran automàticament en vigor les presents Instruccions, des del día 1.r de juliol fins el 30 de setembre de cada any.

Art. 2.n El Govern de la Generalitat, per mitjà dels Consellers respectius, interessarà de les altres autoritats del territori de Catalunya que, pels agents a les seves ordres, curin de fer complir estrictament els preceptes continguts en les precedents Instruccions.

Art. 3.r És autoritzat el senyor Comandant de Mossos de les Esquadres de Catalunya per a intensificar, amb la força a les seves ordres, la vigilància en les zones més afectades pels incendis, d'acord amb el Departament d'Agricultura i Economia, a proposta de la Secretaria encarregada del Servei de Boscos, Caça i Pesca Fluvial.

Art. 4.t Les despeses que ocasioni aquest servei especial de vigilància durant els mesos d'agost i setembre d'enguany, s'abonaran amb càrrec a la partida 991 del vigent Pressupost.

Barcelona, 4 d'agost del 1933.

El Conseller Primer, *Carles Pi i Sunyer.*—El Conseller d'Agricultura i Economia, *Pere Mias.*

Disposicions Complementàries de l'Estat Central

que s'esmenten en les anteriors Instruccions

ORDENANCES GENERALS DE MONTS DEL 22 DE DESEMBRE DEL 1833

. . . .

Art. 149.—Es prohibit de portar o encendre foc, tant dins del bosc com en un espai a l'entorn fins a duescentes vares dels seus límits, sota la pena d'una penyora, des de seixanta a tres-cents rals billó, amb rescabalament dels danys i els perjudicis si en resulta un incendi, i sense perjudici de les penes d'incendiari públic si és provat el delicte (1).

. . . .

REIAL DECRET DEL 20 DE GENER DEL 1847

. . . .

2.on.—Faci entendre la V. S. a tots els Alcaldes, empleats del Ram, Guarderia Civil i les altres Autoritats o persones que directa o indirectament puguin contribuir al fi desitjat, que la terminant voluntat de S. M. és, que s'observin amb tot rigor i severitat les lleis i disposicions vigents relatives a la cura i al gaudi dels Monts

---

(1) Aquest article s'aplicarà amb les restriccions esmentades als apartats c) i f) de les Instruccions de la Generalitat. Les penyores per l'incompliment del que preceptúa, són les establertes a l'apartat m) de dites Instruccions.

de l'Estat, dels Propis, comuns i establiments públics; quesiguin protegits amb tota eficàcia als particulars propietaris de finques d'aquesta mena en totes les ocasions en què puguin ésser també objecte de la malevolença dels incendiaris; i que aquests siguin perseguits en tots els casos amb inflexible rigor, sense permetre durant el curs de sis anys l'aprofitament de les herbes ni dels terrenys que per mitjans il·lícits vulguin procurar-se els causants de tan greus danys. S. M. encomana que en el compliment d'aquesta disposició hom procedeixi sense la més petita tolerància (1).

. . . .

REIAL ORDRE DEL 5 DE MAIG DEL 1881

. . . .

Art. 3.r—Seran establertes talaies d'observació als punts més elevats des d'on pugui veure's bé tota o gran part de la superfície.

Art. 4.t—Serà destinat un nombre més gran de vigilants als monts on sigui més gran el perill d'incendi.

Art. 5.è—Els Governadors encomanaran molt especialment a les autoritats locals, Guàrdia Civil, guardes de camp i dependents de seguretat pública, que procurin d'atendre els llocs més exposats.

Art. 6.è—La Guàrdia Civil, durant l'estiu i la tardor, vigilarà amb tota cura i freqüència els punts d'estacionament i trànsit dels pastors, boscaters, llenyataires i altres que passin pels boscos, hi treballin i hi romanguin.

. . . .

Art. 8.è—Els Enginyers i Ajudants efectuaran a les

---

(1) Disposicions posteriors estableixen amb tota claretat l'obligació d'acotar al pasturatge tot bosc incendiat durant 6 anys.

localitats totes les visites que calguin i inspeccionaran degudament el servei.

Art. 9.è—Tant els Ajuntaments com la Guàrdia Civil i tots els empleats del Ram de Monts tindran cura, sota llur més estreta responsabilitat, que es compleixin exactament les disposicions vigents, de policia forestal dictades a l'objecte d'evitar els incendis, especialment l'Art. 149 de les Ordenances que prohibeix de portar o encendre foc dins dels monts i a la distància de 180 metres de llurs límits, sota la pena que el mateix article assenyala.

Art. 10.è—Quan hi hagi una necessitat absoluta d'encendre foc en els monts, els focs seran fets als llocs indicats pels Capatassos i en clots de mig a un metre de fondària, i seran apagats de seguida d'haver-se'n servit (1).

Art. 11.è—Els Enginyers i els Ajuntaments establiran als punts que creguin més convenients dipòsits de destrals, podalls, cabassos terrers i altres eines pròpies per a tallar incendis.

Art. 12.è—Hom practicarà regues o contrafocs, amb la corresponent amplària, als llocs més convenients per a evitar la propagació dels focs.

Art. 13.è—A tots els indrets on es declarin incendis, l'Enginyer o, a defecte d'ell, l'Ajudant, els Capatassos i la Guàrdia Civil, dirigiran les operacions facultatives per a apagar-los.

Tots els empleats del Ram, dependents públics i altra gent que acudeixin a practicar les dites operacions, estaran subordinats al qui les dirigeixi i compliran exactament les seves ordres.

Art. 14.è—Qualsevol persona que noti un incendi, en donarà part als empleats del Ram, Guàrdia Civil i auto-

---

(1) Cal estar proveït del corresponent permís d'acord amb l'apartat f) de les Instruccions de la Generalitat.

ritats locals, i immediatament hom avisarà amb els senyals d'habitud, o anunciats per endavant, tots els qui tinguin obligació de concórrer a extingir-lo.

Art. 15.è—Hom procurarà molt especialment de localitzar el foc, aïllant-lo en determinats espais per mitjà de regues o contrafocs, i seran adoptats els mitjans més eficaços i expeditius per a la seva completa extinció, tenint en compte la força i direcció dels vents.

Art. 16.è—Un cop apagat el foc, serà vigilat el mont amb molta atenció per a evitar que recomenci, o per a apagar-lo si es renova en algún lloc.

Art. 17.è—Els empleats del Ram, sempre que es produeixi un incendi en llur comarca, faran constar el punt on eren i el servei que efectuaven en declarar-se aquell, com també el dia i l'hora que ho varen saber i que es presentaren al lloc on el foc va calar-se.

Art. 18.è—Sempre que es declari un incendi en els monts, seran practicades les més actives diligències per a posar en clar les causes que el produïren i descobrir els culpables si n'hi ha; les quals diligències seran passades al Tribunal competent tan aviat com llur estat ho permeti, per al més prompte i sever càstig dels qui resultin delinqüents.

. . . .

Art. 20.è—Els monts que es cremin seran rigorosament acotats, d'acord amb el que preceptúa la Reial Ordre circular del 20 de gener del 1847, que serà observada amb exactitud en totes les seves parts.

. . . .

Art. 22.è—Serà instruït també un altre expedient per a la repoblació dels monts destruïts pels incendis.

Art. 23.è—En el termini més breu, que no passarà de vuit dies, els Governadors trametran al Ministeri de Foment el comunicat previngut a la Reial Ordre circular

del 24 de juny del 1848, de cada incendi que hi hagi als monts (1).

Serà enviada, a més a més, després d'haver reunit les dades necessàries a l'efecte, una detallada relació del fet, sense ometre'n cap de les següents:

1.ª La cabuda dels monts incendiats.

2.ª La causa de l'incendi.

3.ª Hora i punt en què va començar i va ésser extingit.

4.ª Una descripció de les operacions practicades i dels mitjans emprats per a apagar-lo.

5.ª Un càlcul aproximat del nombre, de la quantitat i del valor dels productes consumits i dels danys i perjudicis causats.

6.ª El nombre, la quantitat i el valor dels productes atacats pel foc que puguin aprofitar-se.

7.ª El comportament dels qui acudiren a apagar el foc, especificant, tant els qui s'hagin distingit, com els qui, o no s'hagin presentat tenit obligació de fer-ho, o no hagin complert llur deure, i proposant per a uns i altres el premi i correcció que mereixin.

8.ª El tribunal que entén en la causa.

9.ª Les providències adoptades per a la instrucció dels expedients relatius: primer, a l'esbrinament dels delinqüents; segon, a la venda de productes deteriorats; i tercer, a la repoblació de l'arbrat.

. . . .

REIAL ORDRE DEL 28 DE JULIOL DEL 1888

1.r—Recomaneu als Governadors de les províncies i als Caps dels Districtes forestals que excitin el zel de les Autoritats locals, Guàrdia Civil i empleats del Ram, per

---

(1) Els Alcaldes complimentaran el que preceptúa aquest article, d'acord amb la Instrucció h).

al més exacte compliment de les disposicions vigents sobre matèria forestal, i molt especialment les contingudes a les Reials Ordres circulars del 12 de juliol del 1858 i 5 de maig del 1881, encaminades a prevenir i aturar els incendis als monts públics.

2.n—Així que es declari un incendi, procediu sense pèrdua de temps a practicar les més actives diligències per a posar en clar les causes que l'han provocat i descobrir el culpable, si n'hi ha; passeu-les al Tribunal competent tan aviat com llur estat ho permeti, per al càstig dels delinqüents; i doneu-ne compte a aquesta Direcció en la forma previnguda a l'art. 23 de l'esmentada Reial Ordre del 5 de maig del 1881, sense ometre la responsabilitat que pogués atènyer les Autoritats locals i als Agents de l'Administració, tant per actes immediatament relacionats amb l'incendi, com per descuits o faltes de previsió que d'una manera indirecta hagin contribuït a produir-lo.

. . . .

Gràfic - Reclam :: Provença, 258 :: Barcelona

GRÀFIC-RECLAM
Provença, 258
BARCELONA